

การศึกษาความท้อถอยทางการเรียนและการสร้างโปรแกรมเพื่อลดความ ท้อถอยทางการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

A STUDY OF EDUCATIONAL BURNOUT AND PROGRAM CONSTRUCTION TO DECREASE EDUCATIONAL BURNOUT OF STUDENTS AT THE FOURTH LEVEL OF SECONDARY SCHOOLS

ผู้วิจัย

พระมหาบัญชา กู้คำ¹

Phramaha Bancha Kookham

Buncha_998@hotmail.com

กรรมการควบคุม

รศ.ดร. คมเพชร ฉัตรศุกกุล²

ดร. ชวลิต รวยอาจิม³

Advisor Committee

Assoc.Prof.Dr. Khomphet Chatsupakul

Dr. Chawalit Ruay-ajin

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความ
ท้อถอยทางการเรียนและการสร้างโปรแกรมเพื่อลด
ความท้อถอยทางการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
โรงเรียนวัดหลวงวิทยา จังหวัดศรีสะเกษ และเพื่อ
เปรียบเทียบความท้อถอยทางการเรียน ก่อนและหลัง
การเข้าร่วมโปรแกรม แหล่งข้อมูลที่ศึกษาเป็นนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัดหลวงวิทยา จังหวัดศรีสะเกษ ปี
การศึกษา 2552 จำนวน 300 คน กลุ่มตัวอย่างที่เข้า
ร่วมโปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียนเป็น
นักเรียนที่มีคะแนนความท้อถอยทางการเรียนตั้งแต่
เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน 75 คน แล้วสอบถาม
ความสมัครใจของนักเรียน ได้นักเรียนจำนวน 30 คน
จึงได้ทำการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อเลือกกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน
แบบสอบถามความท้อถอยทางการเรียน ซึ่งมีค่าอำนาจ
จำแนก (r) 0.243-0.665 ค่าความเชื่อมั่น 0.921 แบบ

สอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนก (r)
0.250-0.626 ค่าความเชื่อมั่น 0.928 และโปรแกรมเพื่อ
ลดความท้อถอยทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล คือ t-test Dependent Samples, t-test Independent
Samples

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาความท้อถอยทางการเรียนของ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตาม
เพศ เพศชายกับเพศหญิงมีความท้อถอยทางการเรียน
อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทุกระดับ
อยู่ในระดับปานกลาง
2. หลังเข้าร่วมโปรแกรมเพื่อลดความท้อถอย
ทางการเรียน นักเรียนมีความท้อถอยทางการเรียนลดลง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มทดลอง
ที่เข้าร่วมโปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียน มี
ความท้อถอยทางการเรียนต่ำกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้
เข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

¹นิสิตระดับมหาบัณฑิต จิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

²อาจารย์ สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³อาจารย์ สาขาวิชาสถิติและวัดผล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำสำคัญ : ความท้อถอยทางการเรียน โปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียน

ABSTRACT

The aims of this research were to study educational burnout for the creation of a program to reduce educational burnout of fourth level students of Wat Luang Wittaya School in Sisaket province and the comparison of educational burnout before and after entry into the program. The education resources included 300 fourth level students of Wat Luang Wittaya School in Sisaket province in 2009. The sample group that entered the educational burnout reduction program included students that had educational burnout scores in the 75th percentile and over, which consisted of 75 students. The students were then questioned for their voluntariness, which yielded 30 students. Simple randomization was then conducted for the selection of the experimental and control groups, each with 15 students. The tools used in the research were regular student questionnaires, educational burnout questionnaires with a discrimination value (r) of 0.243-0.665 and a reliability of 0.921, motivation for achievement questionnaires with a discrimination value (r) of 0.250-0.626 and a reliability of 0.928, and the educational burnout reduction program. Statistics used for information analysis were t-Test dependent samples and t-Test independent samples.

The results of the study were as follows:

1. The study revealed the educational burnout of fourth level students to be in moderate levels. With classification by gender, males and females have moderate levels of educational burnout, while motivation for achievement was in moderate levels.

2. After entry into the educational burnout reduction program, the educational burnout of students significantly reduced with a statistical significance of 0.01. The educational burnout of students who entered into the educational burnout reduction program was lower than that those who did not enter the program with a statistical significance of 0.01.

Keywords : Educational Burnout Program
Conduction to Cecrease Educational Burnout

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีจุดเน้นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่การยึดผู้เรียนสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการเรียนการสอน จากเป้าหมายดังกล่าวได้นำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโครงสร้างการจัดการศึกษา มีแนวทางการจัดการศึกษา มีมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทำให้ครูอาจารย์ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาตื่นตัวที่จะเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ เปลี่ยนวิธีคิดเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ เน้นคุณภาพที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543: 69)เมื่อโครงสร้างและกระบวนการทางการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปและมีการกำหนดเป้าหมายแห่ง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนไว้เช่นนี้ ทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้เรียนเป็นอย่างมากจนกลายเป็นปัญหาที่นักเรียนต้องเผชิญในช่วงชีวิตของการเรียน เนื่องจากผู้เรียนต้องพยายามปรับตัวในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านกระบวนการเรียนที่แตกต่างไปจากเดิม ด้านการทำงานร่วมกับเพื่อนซึ่งจะมีมากขึ้น ด้านการสอบในแต่ละครั้ง รวมทั้งการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนต่อในระดับต่อไป ซึ่งปัญหาต่างๆ ดังกล่าวนี้นั้นส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่พร้อมของผู้เรียนเองด้วย และเกิดจากการจัดการศึกษาที่ไม่มีประสิทธิภาพและไม่เหมาะสมกับผู้เรียนอีกด้วย ดังที่ วิทยากร เชียงกุล (2542: 73) กล่าวว่า นอกจากเรื่องปัญหาสภาพแวดล้อมทางสังคมรวมทั้งปัญหาทางครอบครัวแล้ว เราต้องมองในแง่ที่ว่า เป็นเพราะโรงเรียนไม่มีความยืดหยุ่น และไม่มีความสามารถที่จะจัดการศึกษาที่หลากหลายให้กับเด็กที่มีความถนัด มีปัญหาต่างๆ กันให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากพอ เด็กส่วนใหญ่ไม่ได้โง่หรือสมองที่บวมแต่กำเนิดเพียงแต่เขาไม่สามารถจะปรับตัวให้เข้ากับระบบเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นสูตรสำเร็จตายตัวไม่ยืดหยุ่นเท่านั้น

ค่านิยมทางสังคมที่ยกย่องนับถือผู้มีการศึกษาสูงในสังคมไทยเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้นักเรียนที่จบการศึกษาในแต่ละระดับพยายามศึกษาต่อในชั้นสูงขึ้นไปโดยเฉพาะชั้นอุดมศึกษา (วิเชียร เกตุสิงห์, 2522: 1) ดังนั้น การเรียนกวดวิชาได้กลายเป็นค่านิยมที่สังคมกลุ่มหนึ่งยอมรับและยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ เนื่องจากระบบการเรียนการสอนในบ้านเรา ยังเน้นให้นักเรียนแข่งขันกัน เด็กจะต้องอ่านหนังสือออกได้ตั้งแต่อ่อนขึ้นชั้นประถม การสอบเข้ามหาวิทยาลัยก็แข่งขันกันอย่างเข้มข้น พ่อแม่ของเด็กเองก็คาดหวังว่าลูกจะต้องสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ จึงส่งเสริมให้ลูกไปเรียนกวดวิชา กัน เด็กจึงต้องรับภาระความกดดันนี้ ทำให้การเรียน

ของเด็กไม่ไปเพื่อความรู้อย่างเต็มที่ แต่เป็นไปด้วยความจำเป็น นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน สามารถเป็นตัวทำนายหรือตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือล้มเหลวของการเรียนการสอนจนถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักการศึกษาและนักจิตวิทยาในปัจจุบันมีความเชื่อว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีอิทธิพลต่อความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) ด้านกายภาพ 2) ด้านจิตภาพ 3) ด้านสังคม (ไชยยศ เรืองสุวรรณ และปรีชา วิหคโต, 2537: 7)

สภาพการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปัจจุบัน พบว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมที่มีผลรบกวนต่อการเรียน ได้แก่ ไม่ตั้งใจฟังครู คุยเล่นกันระหว่างที่ครูสอน มีความเข้าใจในการเรียนน้อย หยิบงานอื่นขึ้นมาทำ ไม่ทำงานตามที่ครูมอบหมาย ไม่ถามคำถามหรือ เมื่อถามแล้วก็ไม่สนใจฟังคำตอบ และไม่ตอบคำถามเมื่อครูถาม มีการแสดงความคิดเห็นน้อย มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมน้อยและบางครั้งก็หนีเรียน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นปัญหารบกวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน เป็นพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ก่อให้เกิดผลเสียหลายอย่าง ทั้งในเรียนด้านผู้เรียน และสภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียน นั่นก็คือ ในด้านตัวผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนที่ครูอธิบายได้ชัดเจน ติดตามบทเรียนไม่ทัน เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และยังเกิดปัญหาตามมาอีก วิชัย วงษ์ใหญ่ (2526 : 13) ดังรายงานการวิจัยของ ปิยาภรณ์ วิบูลย์ศรีสัจจะ (2546: 4) พบว่า ปัญหาการเรียนของนักเรียนที่ได้ไปสำรวจ ได้แก่ เปื่อหน่ายการเรียน ไม่เข้าใจบทเรียนหรือเนื้อหาวิชา ไม่มีสมาธิในการเรียน เรียนไม่ทันเพื่อน และเมื่อได้สัมภาษณ์ถึงสาเหตุของปัญหาการเรียน

ดังกล่าว พบว่า มีสาเหตุมาจากไม่ตั้งใจเรียน ร้อยละ 25 ครูให้งานมากเกินไปไม่มีเวลาดูหนังสือ ร้อยละ 17 ไม่มีสมาธิในการเรียน ร้อยละ 12 หยิบงานอื่นขึ้นมาทำ ในขณะที่ครูสอน ร้อยละ 10 คู้กับเพื่อนในเวลาเรียน ร้อยละ 9 เกี่ยวกับครู ร้อยละ 7 ไม่มีเป้าหมายในการเรียน ร้อยละ 5 ไม่กล้าซักถามครูเมื่อไม่เข้าใจ ร้อยละ 5 สถิติปัญญาไม่ดี ร้อยละ 4 อ่อนค่านวณ ร้อยละ 4 ขาดเรียนบ่อย มาสายและสุขภาพไม่ดี ร้อยละ 2 ซึ่งสอดคล้องกับ นรารัตน์ กิจเจริญ (2547: 5) ที่ได้สำรวจปัญหาด้านการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ การเข้าห้องเรียนสาย ไม่ตั้งใจเรียน ไม่สนใจเรียน ขาดแรงจูงใจในการเรียน ไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน การไม่ทำแบบฝึกหัดหรือรายงานที่ได้รับมอบหมาย การไม่ส่งงานหรือการบ้าน มีอุปกรณ์การเรียนไม่ครบ ไม่รู้จักแบ่งเวลา ขาดการทบทวนบทเรียนและปัญหาการขาดเทคนิคในการเรียน นอกจากนี้ สุชา จันทรโสม (2528: 142) กล่าวถึงสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียนว่ามีอยู่ 4 ประการคือ ปัญหาเกี่ยวกับเด็กและสิ่งแวดล้อม ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน ปัญหาเกี่ยวกับครู ปัญหาเกี่ยวกับเวลาเรียน ฉะนั้น เมื่อผู้เรียนประสบปัญหาในการเรียน ก็จะทำให้เกิดความวิตกกังวล เมื่อกังวลก็จะขาดความมั่นใจ คิดไปว่าไม่สามารถจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ตามต้องการหรือไม่สามารถแก้ปัญหาบางอย่างได้ (ผกา สัตยธรรม. 2543: 8) ส่วนบุคคลที่ไม่สามารถเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จะเกิดปัญหาทางอารมณ์ตั้งแต่เด็กน้อยจนกระทั่งถึงขั้นรุนแรง (วาสนา แลัมเขต. 2525: 12) มีความผิดหวัง ท้อถอย และรู้สึกว่ตนเองไม่มีความสามารถ ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้จะนำไปสู่อัตลักษณ์แห่งความล้มเหลวและอาจทำลายหรือขัดขวางความเจริญด้านอื่นได้อีกด้วย (พาดณี ขอสุข. 2542 : 10)

จากการสำรวจปัญหาด้านการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัดหลวงวิทยา อำเภอเมืองจังหวัดศรีสะเกษ โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียน ทั้งอาจารย์ที่เป็นคุณุทธิ์และอาจารย์ที่เป็นบรรพชิต พบว่าอาจารย์เหล่านั้นให้ความเห็นว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ยังขาดความเอาใจใส่ต่อการเรียน กล่าวคือ นักเรียนมักเข้าเรียนไม่ทันเวลา ส่งงานไม่ทันตามกำหนดเวลา ถ้าส่งก็เป็นงานที่ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควรจะเป็น ขาดความละเอียดรอบคอบ ไม่ค่อยตรวจทานงานให้ดีก่อนส่ง ไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน ไม่ตั้งใจปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายเท่าที่ควร เมื่อมีข้อบกพร่องเกิดขึ้นก็มักจะไม่ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และไม่คอยติดตามผลงานของตน สิ่งที่กำลังมานี้แสดงให้เห็นถึงการขาดความเอาใจใส่ต่อการเรียน ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ผลก็คือทำให้ประสิทธิผลทางการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามที่ควรจะเป็น ซึ่งส่งผลเสียหายทั้งต่อตัวเองและสังคม และยังทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ฉะนั้น ผลพวงมาจากการที่นักเรียนมีความเอาใจใส่ต่อการเรียนต่ำ จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไปด้วย ดังนั้น เมื่อนักเรียนเกิดความท้อถอยทางการเรียนขึ้นแล้ว ย่อมนำมาซึ่งผลเสียต่อนักเรียนเพราะความท้อถอยทางการเรียน อาจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย หมดกำลังใจในการเรียนและอาจทำให้สุขภาพกายเสื่อมโทรมลง ซึ่งจะมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง ขาดความเอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างจริงจัง นับว่าเป็นอุปสรรคต่อการเรียนเป็นอย่างยิ่ง

ความท้อถอยทางการเรียน เป็นความรู้สึกอ่อนล้าเนื่องจากความต้องการเรียน มีความไม่ชอบใจการเรียนและทัศนคติทางลบต่อการเรียนของตนเองและความรู้สึกไร้ความสามารถทางการเรียน (Schaufeli.

2002) ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลสะสมความเครียดมานานโดยไม่ได้รับการผ่อนคลายหรือแก้ไขแต่ปล่อยให้เรื้อรังและรุนแรง (Frunzi and Savini, 2003: 210) เมื่อเกิดความท้อถอย ความสามารถในการจดจำข้อมูลจะลดลง ทำให้การตัดสินใจขาดประสิทธิภาพ อาจแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีความรู้สึกไม่พึงพอใจกับสิ่งต่าง ๆ เกิดความอ่อนแอทั้งร่างกายและจิตใจ (Mcshane and Von Glinow, 2003: 210) นอกจากนี้ มัลดารี (Muldary 1983: 43-80) ได้กล่าวว่า ผลที่เกิดจากความท้อถอยจะส่งผลกระทบต่อคนทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และพฤติกรรม รวมทั้งปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างด้วย สำหรับวิธีการช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้สามารถที่จะจัดการกับความท้อถอยทางการเรียนนั้นมีหลายวิธีด้วยกันที่สามารถนำมาใช้ในการลดความท้อถอยทางการเรียนได้ เช่น การบำบัดแบบพิจารณาเหตุผลอารมณ์ (ประเทือง ภูมิภักทราคม, 2535: 286) กลยุทธ์ในการจัดการปัญหา 7 ลักษณะ แคปแลน (ศุภรี รอดสิน, 2549:28 ; อ้างอิงจาก Caplan, 1964 quoted in Muldary, 1983) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์จะใช้วิธีการฝึกอบรมมาใช้ในการฝึกลดความท้อถอยทางการเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการลดความท้อถอยทางการเรียนที่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะการฝึกอบรมนั้นสามารถที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ความรู้ความเข้าใจ และสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดหรือพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ (สุวิทย์ มูลคำ, 2544: 14) ส่วนนุหงา วชิระศักดิ์มงคล (2535: 51) กล่าวว่า การฝึกอบรมจะช่วยให้นักเรียนสามารถที่จะพัฒนาทักษะต่างๆ ได้ โดยใช้การเรียนรู้ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ของตนเองที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่ม

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความท้อถอยทางการเรียนของ

นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดหลวงวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้โปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียน จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นของมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์สำหรับครูอาจารย์ ผู้ปกครองเพื่อที่จะเข้าใจความท้อถอยทางการเรียนของนักเรียนและเป็นแนวทางในการฝึกอบรมให้นักเรียนลดความท้อถอยทางการเรียนของตน อันจะช่วยเสริมสร้างนักเรียนรู้จักควบคุมความท้อถอยทางการเรียนของตนเอง สามารถจัดการกับความท้อถอยทางการเรียนที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เป็นผู้ที่มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ตลอดจนมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนและบุคคลอื่น และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในได้อย่างมีความสุข

ความมุ่งหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความท้อถอยทางการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัดหลวงวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อจำแนกตาม เพศ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความท้อถอยทางการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่เข้าร่วมโปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียน และที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาความท้อถอยทางการเรียน ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนวัดหลวงวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 300 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในโปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียน เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนวัดหลวงวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งได้จากการคัดเลือกนักเรียนที่มีระดับความท้อถอยสูง ซึ่งได้จากการประเมินโดยใช้แบบสอบถามวัดความท้อถอยตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป จำนวน 75 คน แล้วสอบถามความสมัครใจของนักเรียน ได้นักเรียนจำนวน 30 คน จึงได้ทำการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเพื่อเลือกกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความท้อถอยทางการเรียนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 7 ระดับ และแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .92 และ .92 ส่วนเครื่องมือในการทดลองใช้โปรแกรมลดความท้อถอยทางการเรียน

การอภิปรายผล

จากการศึกษาความท้อถอยทางการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดหลวงวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยยึดหลักการฝึกอบรม สามารถอภิปรายผลวิจัยได้ดังนี้

1. ความท้อถอยทางการเรียนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดหลวงวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ขาดความเอาใจใส่ต่อการเรียน ไม่ตั้งใจปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายเท่าที่ควร เมื่อมีข้อบกพร่องเกิดขึ้นก็มักจะไม่ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และไม่คอยติดตามผลงานของ

ตน นับว่าเป็นอุปสรรคต่อการเรียนเป็นอย่างยิ่ง ย่อมนำมาซึ่งผลเสียต่อนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความท้อถอยทางการเรียน หมัดกำลังใจในการเรียนและอาจทำให้สุขภาพกายเสื่อมโทรมลง ซึ่งสชาูเฟลิ (Schaufeli. 2002 : 465) กล่าวว่าความท้อถอยทางการเรียนเป็นความรู้สึกที่แสดงออกมาในลักษณะของความอ่อนล้า ทั้งทางอารมณ์และจิตใจ เกิดความเบื่อหน่าย หหมดแรงใจที่จะเรียน มีความคับข้องใจและมีความเครียดจากการเรียน โดยไม่สามารถจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ เกิดเจตคติที่ไม่ดีหรือไม่มีความสนใจในการเรียน และรู้สึกว่าตนเองไร้ความสามารถ ไม่อาจจะเรียนให้ประสบผลสำเร็จ วิธีการฝึกอบรมนั้นสามารถที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับรู้ความรู้ ความเข้าใจ และสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดหรือพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ (สุวิทย์ มูลคำ. 2544: 14)

2. การศึกษาความท้อถอยทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการเข้าร่วมโปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลจากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีการเรียนรู้ที่เกิดจากการได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างใกล้ชิด เช่น การฝึกปฏิบัติ การแสดงบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การอภิปรายกลุ่ม และร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งนักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นรวมถึงการที่นักเรียนต่างรวมกันให้เสนอแนะที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับคำพูดของบุหงา วชิระศักดิ์มงคล (2535:51) กล่าวว่า การฝึกอบรมจะช่วยให้ให้นักเรียนสามารถที่จะพัฒนาทักษะต่างๆ ได้ ทำให้สมาชิกได้รู้จักตนเองและผู้อื่น เรียนรู้พฤติกรรมกลุ่ม และทักษะที่จำเป็นในการนำกลุ่มไปสู่เป้าหมายโดยใช้การเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ของตนเองที่ได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่ม ดังนั้น ภายหลังจาก

การทดลองจึงพบว่า นักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียนมีความท้อถอยทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียน

จากผลของการศึกษาวิจัยทั้งหมดที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัดหลวงวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ที่เข้าร่วมโปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียนมีความท้อถอยลดลงมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียน เพราะฉะนั้นนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียน เมื่อได้เข้าร่วมโปรแกรมแล้วจะสามารถพัฒนาเพื่อฝึกฝนตนเองให้เกิดความคิดที่ถูกต้องตามความเป็นจริง และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง อีกทั้งยังสามารถยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเข้าใจ และใช้ชีวิตประจำวันอย่างมีสติและมีความสุขสืบต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1) จากผลการวิจัยพบว่า การสร้างโปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียน สามารถลดความท้อถอยทางการเรียนของนักเรียนต่ำลง ดังนั้นโปรแกรมเพื่อลดความท้อถอยทางการเรียน จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจที่ผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียนหรือบุคคลที่สนใจวิธีการนี้จะได้นำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมเพื่อลด

ความท้อถอยทางการเรียนของนักเรียนในระดับอื่นๆ ได้อีกวิธีหนึ่ง

1.2) ในโรงเรียนนั้น ควรจะมีกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกและปฏิบัติร่วมกันอย่างหลากหลายและสนุกสนานเป็นกันเอง เพื่อให้นักเรียนจะได้รู้สึกมีความสุข ผ่อนคลายความรู้สึกเหงาให้น้อยลง อันจะนำไปสู่การตระหนักรู้ในคุณค่าของตนเองและมีวิธีคิดที่มองทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นอย่างเข้าใจตนเองและใช้ชีวิตอย่างมีความสุขตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1) ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการทำวิจัยกับนักเรียนโรงเรียนวัดหลวงวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษเท่านั้น ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาและทำวิจัยกับนักเรียนในระดับอื่นๆ เช่นในระดับประถมศึกษา ช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งจะช่วยให้รู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในช่วงชั้นนั้นๆ เพื่อที่จะได้หาแนวทางแก้ไข ป้องกัน และส่งเสริมให้ นักเรียนใช้ชีวิตอย่างถูกต้องและมีความสุข

2.2) สำหรับการเก็บข้อมูลโดยตรงกับนักเรียน ผู้วิจัยควรใช้เวลาทำความเข้าใจกับนักเรียนที่เป็นประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาให้ดีกว่านี้ เพื่อให้แน่ใจได้ว่าข้อมูลที่ได้มานั้นเป็นข้อมูลที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพราะถ้านักเรียนที่เป็นประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างเกิดความรู้สึกไม่คุ้นเคยกับผู้วิจัย อาจมีผลทำให้ข้อมูลที่จะนำมาวิจัยคลาดเคลื่อนได้

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2543). **แผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์ทางอารมณ์**. นนทบุรี. โรงพิมพ์ ว.ส.พ. .
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2546). **กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- ณรงค์ ทีปประชัย. (2547). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความทุกข์ในการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในระบบการศึกษาทางไกลมหาวิทยาลัยเปิดของรัฐ**. กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
ถ่ายเอกสาร.
- พัชรินทร์ สมหมาย. (2549). **องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการเรียนในหลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ**. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร. มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2540). **จิตวิทยาการพัฒนาก้าวชีวิตทุกช่วงวัย**. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยบรมมศาสตร์.
- Cary L. Cooper. (1998). "Theories of Organizational Stress" Oxford university press.
- Freudenberger, R.H. (1975). "The Staff Burnout Syndrome in Alternative Institution" *Psychotherapy : Theory, Research and Practice*. 5(10) : 73-82 : May-July.
- Maslach, C. and Susan E Jackson. (1986). *The Maslach Burnout Inventory*. 2 nd ed. Palo Alto: Consulting Psychologists Press.
- Mary, E Mccarthy, Grace M.H. Pretty and Victor Catano. (1990). "Psychological Sense of Community and Student Burnout," *Journal of College Student Development*. 35(4) 211-215 ; May.
- Schwab, R.L. and Others. (1986). "Educators Burnout : Sources and Consequences," *Educational Administration Quarterly*. 47(5) 14-29 ; May.
- Wilmar B. schaufeli, Christina Maslach, Tadeusz Marek. (1993). *Professional Burnout : Recent Developments in Theory and Reaserch*. Washington : Taylor & Francis.
- Wilmar B. schaufeli, Isabel M.Martinez, Alexandra Marques Pinto, Marisa Salanova, Arnold B. Bakker (2002). *Burnout And Engagement in University Students : A Cross-National Study*," *Journal Of Cross-Cultural Psychology*, vol.No.5, September (2002: 464-481).